

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXVIII. leivnii soluendi tempus an rectè statuatur, ac obseruetur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

QVÆSTIO LXXXVII.

Cantus Ecclesiasticus an sit improbandus?

LUTHERANI Centuriatores cent. 9. cap. 6. &c. nos vocant Baaliticos; vt in quos dicitur *Clamate voce maiori*: Non tamen cantum improbant vniuersè, quin vehementer commendant: Caluinianique pariter, vt Caluinus *Inst.* 3. c. 20. §. 31. Verum in specie improbant nostrum in lingua non vulgari, tali cum ritu ac ordine; præsertim cum stata solemnique obligatione solius Cleri.

TRANSYLVANI Trinitarij l. 2. c. 1. profitentur se Cantum cum tubis & organis præscribere: Inque *Antithesibus Christi veri ac falsi*, falsum Christum velle aiunt cantum.

SVADENT Scripturarum apparentiis, cuique soluta facilibus.

AUTOR. I. Ritus Diuina canendi peruetus est ac rationabilis.

1. Quia Angeli concinuerunt Christo nato *Gloria*.

2. Dauid Psalter & composuit psalmos, & instituit organa. &c. cantores: & *Psal.* 150. hortatur ad cantum.

Martyr instat, ista veteris esse Legis, adq; nos pertinere nihil: Nihil, inquam, quæ futura præcinebant iam impleta: at multum, quæ præterita mysteria grati recolimus, omiſſis figuris.

3. Turbæ occinuerunt Christo *Hosanna*, obstrepentibus Pharisæis.

4. Qui *Mat.* 26. *Hymno dicto post cænam*, id est, cantato, ait *Conc. Tolet.* V. c. 12. *Et Aug. in tit. ps.* 2. & *epi.* 119. c. 18. *ὑμνῶν καὶ ᾠδῶν* græcè est.

5. Paulus & Silas, *Act.* 16. *media nocte orantes hymnum decantabant.*

6. Præceptum est *Col.* 3. *vt in psalmis, & hymnis, & canticis* sese exercent

credentes. 7. Constat Traditio S. Patrum. 8. Hæretici contrarij, sunt damnati: Vt Hilarius quidam, *celo S. Aug.* l. 2. *Retract.* c. 11. Henriciani, & Petrobrusiani: teste Cluniacensi: *W. cleffistæ*, teste *Tho. Wald.* to. 3. tit. 2. Demum complures Cantus ecclesiastici constant vtilitates, apud *Bell.* l. 1. *de bon. oper.* c. 16.

II. Clerum ad Cantum ac Horas obligari, ritè fit ac ordine.

1. Quia 1. *Par.* 15. *Constituit Dauid vram Arca Domini de Leuitis*, qui ministrarent, & recordarentur operum eius, & glorificarent, atque laudarent Dominum.

2. Apostoli omiſſis temporalibus suam munus proprium dixerunt: *Act.* 6. *Nos orationi & verbo Dei instantes erimus.* Vt igitur in Ecclesia non est omnium *Prædicare*; ita nec *Cantare*.

3. Ratio. Quia politia suos habet cubitores: ergo & Ecclesia; *Isa.* 62. *super muros tuos Ierusalem, constitui custodes, tota die & nocte in perpetuum non tacelam.* Item *Eph.* 5. *Numquid omnes Doctores, Prophete, &c.* sed suum cuique donum est ac officium in Ecclesia: Cleri, psallere. Idque iure ecclesiastico, non diuino.

DE IEIUNIO.

QVÆSTIO LXXXVIII.

An ieiunij soluendi tempus ritè statuatur ac obseruetur?

LUTHERANI; vt *Kemnitius in par.* 4. *Exam. Tril.* pag. 516. cōcedunt in ieiunio vnam in die refectio-nem; eamque carnæ, non prandij: at negant delictum ciborum seu abstinentiam à carnibus.

CALVINISTAE, vt Calvinus *Infl.* 4. c. 12. volunt ieiunium tribus perfici: 1. *Tempore*; vt nō solnatur prius, quam id perfectum sit, verbi gratia, oratio, cuius causa susceptum est: 2. *Quantitate*; vt solito minus comedatur; non vt vnica sit refectio in die. 3. *Qualitate*, vt sit abstinentia ab lautitijs; non delectus ciborū prohibitorum. Itaque nostrum tempus soluendi ieiunij carpunt.

SVADENT istis apud Scharpiū in *Cursu theo.* Sect. 26. q. 1. 1. Col. 2. Nemo vos iudicet in cibo, aut potu, aut parte diei festi. &c.

2. Papistæ vt videantur ieiunare, sub meridiem Vesperas canunt, tertiam pomeridianam mutant in meridianam; & satis esse aiūt tres horas post ordinariū prandii tempus ieiunare: conceduntque hæc variari posse. Ita & Kemnitiū.

AVTOR. Ieiunium sit cœna, non prandium; Vel, vt *D. Th.* 2. 2. q. 147. a. 6. & 7. ait, sit vna refectio, & hora nona, ex Ecclesiæ lege vel consuetudine.

1. Rationem adfert: *Vna refectio*: Quia ieiunatur, vt natura dometur, non destruat: at domatur vna refectio, quæ assuevit duabus: Destruetur, si nunquam sumeret. *Hora nona*: Quia ieiunare est carnem crucifigere; at Christus hora nona crucifixus expiravit.

2. *Iudic.* 20. *Ieiunauerunt illa die vsque ad vesperam*, Idem 2. *Reg.* 1. & 3. &c. Ergo mos ille peruetus est.

3. Ita S. Patres apud Bell. 1. 2. c. 2. Dico AD I. Loquitur ibi de legalibus ceremoniis; perque vim detorque tur ad legem Ecclesiasticam, teste S. Hieron. ad *Aglaſiam* q. 10. *Aug. epist.* 59. q. 7. &c.

AD II. Ecclesia prandendi, & ad vesperam collationandi vsus tolerat; non imperat: constat tamē ieiunium eō perfectius esse, quò longius differ-

tur vnica refectio. *Dein*, talium determinatio est ab iure Ecclesiastico, vel Consuetudine, cuiusque locis; non ab iure diuino. Vnde varatio accidentis nil derogat substantiæ ieiunij; & illa cuiusque nationis Archiepiscopo, seu Patriarchæ est libera, ex causa occurrente graui.

QVÆSTIO LXXXIX.

An cibos quosdam censeamus immundos in sese?

LUTHERANI, vt Lutherus *l. de lib. Christiana* Melanch. in *Apol.* art. 15. 26. Brentius in *Confes.* VVitimb. Kemn. in part. 4. Ex. 4. Trid.

CALVINIANI item vt Calvinus *Infl.* 4. c. 12. quatuor culpant: 1. Quod ducamus cibos quosdam ex se immundos. 2. Quod abstinentiam carniū, ouorum, & casei ad rationem ieiunij esse dicamus. 3. Quod delectum ciborum sub conscientiæ obligatione impere mus. 4. Quod eum esse meritorium asseramus, exque re indifferente cultum Dei necessarium efficiamus.

SVADENT affictam nobis ciborum immunditiam istis: vt Kemnitiū pat. 4. Exam. pag. 460. *Laborat amoliri suspicionem istam, quasi cibos prohibeant sicut Tarianus, Manichei, & Priscillianista, quasi vel maledicti sint, vel a diabolo occupati: Sed pontificie consecrationes creaturarum prorsus ostendunt, in eodem ipsos luto cum hereticis istis herere.* 2. Dicunt carniū eam esse immunditiam, quòd prauas carnis concupiscentias excitent. 3. In consecrationibus suis petunt, vt diaboli vis à creaturis expellatur.

AVTOR. Nihil commune nobis in ieiunio cum hæresiarchis; nec cibū vllū ex se immundū dixit vnquam Ecclesia certa Scripturarū, in *Antichristo* p. 4. q. 46. Quia cibos omnes semper comedit; solum certa abstinentiæ tempora definiuit, non immunditiæ vllius